

Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu záverečného účtu obce Šumiac za rok 2016

V zmysle par. 18f ods 1 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu obce Šumiac za rok 2016.

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu som spracovala na základe návrhu záverečného účtu.

A. Východiská spracovania odborného stanoviska

Návrh záverečného účtu bol predložený na rokovanie obecného zastupiteľstva v zákonom termíne, ktorým je 30. jún rozpočtového roka.

1. Konštatujem súlad predkladaného návrhu so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Ďalej konštatujem zákonnosť celého procesu rozpočtového hospodárenia obce aj nakladania s majetkom, vrátane preddavkových organizácií a rozpočtovej organizácie (základnej školy). Konštatujem aj zákonnosť postupu obce pri poskytovaní dotácií z rozpočtu obce a tiež pri čerpaní poskytnutých dotácií a darov od orgánov samosprávy i od tretích strán. (najmä súlad so zákonmi o rozpočtových pravidlách verejnej správy, o miestnych daniach a poplatku, o obecnom zriadení, o financovaní škôl a školských zariadení a ďalších predpisov a súlad so VZN obce Šumiac).
2. Dodržanie informačnej povinnosti obce – návrh záverečného účtu bol pred prerokovaním zverejnený v obci spôsobom obvyklým, na úradnej i elektronickej úradnej tabuli na webe obce (<http://www.sumiac.sk/urad-55/zverejnovanie/uradna-tabula/>) v lehote minimálne 15 dní (par. 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení a tiež par. 16 ods. 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).
3. Dodržanie povinnosti auditu – obec si v stanovenom termíne (do konca roka 2017) nechá overiť účtovú závierku audítorkou (par. 9 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení).
4. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu – konštatujem súlade štruktúry údajov v záverečnom účte podľa par. 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Obsahuje:
  - a) údaje z rozpočtu v súlade s rozpočtovou klasifikáciou ekonomickou i COFOG, príjmové i výdavkové
  - b) bilanciu aktív a pasív,
  - c) informácie o stave a vývoji dlhu - upozorňujem na zmeny v nápočte dlhu od januára 2017, podľa tejto novely sa do sumy dlhu započítavajú aj investičné dodávateľské úvery. Obec však, vzhľadom na nízku mieru zadlženia, tieto zmeny nijako nepriaznivo nelimitujú.
  - d) o hospodárení obchodných spoločností

- e) programovú štruktúru výdavkov rozpočtu obec nie je povinná uplatňovať, vzhľadom na zákonnú možnosť neuplatňovať programovú štruktúru rozpočtu, ktorú obecné zastupiteľstvo odsúhlasilo využiť,
- f) napriek splneniu všetkých zákonných náležitostí odporúčam, aby súčasťou záverečného účtu boli aj informácie o rozpočtovej organizácii (základnej škole), pretože jej rozpočet je súčasťou rozpočtu zriaďovateľa a hospodári s majetkom zriaďovateľa.

B. Rozpočtové hospodárenie obce

Obec hospodárila v roku 2016 s rozpočtom schváleným zákonným spôsobom. V priebehu rozpočtového roka 2016 rozpočet upravovala formou rozpočtových opatrení schvaľovaných obecným zastupiteľstvom. Obec vedie operatívnu evidenciu týchto rozpočtových opatrení. Celkový aj bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový. Schodok kapitálového rozpočtu vo výške 41 822 Eur sme plánovali pokryť prebytkom bežného rozpočtu, prípadne prebytkami rozpočtu minulých rokov.

Obec okrem vlastných zdrojov hospodárila aj s mimorozpočtovými zdrojmi (zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy, na rôzne projekty), ktoré mali presné účelové určenie. V roku 2016 išlo o príjem vo výške 525 tis. Eur. Najvyššia čiastka v objeme 386 250 eur bola určená pre základnú školu (na výkon prenesených kompetencií). Podrobný rozpis účelového určenia ostatných príjmov zo štátneho rozpočtu a zo štrukturálnych fondov (ESF). Je v záverečnom účte. Okrem bežných príjmov obec zo štátneho rozpočtu získala aj kapitálové príjmy v objeme 24,5 tis. Eur (na vybudovanie pamätnej izby a rekonštrukciu kotolne). Obec čerpana z uvedeného objemu 8 300 eur v roku 2016.

Najvýznamnejším zdrojom vlastných obecných príjmov sú podielové dane (zo štátneho rozpočtu), ktoré predstavovali v roku 2016 pre obec príjem 411 tisíc eur. Oproti prvotnému návrhu týchto daní v rozpočte na rok 2016 sme v priebehu roku robili korekcie a navýšili túto čiastku o 6%, skutočnosť. Medziročne nám tieto podielové dane narástli o 12%.

Najväčšie položky vlastných príjmov mimo podielových daní sú príjmy zo zdanenia pozemkov, stavieb vo výške 74 tisíc eur a príjmy z poplatkov za prenájom hrobových miest vo výške 22 tisíc eur (vzhľadom na nové desaťročné obdobie vyberania nájmu ide obyčajne v prvých rokoch o vyšší príjem, ktorý však je potrebné rozpočítať do 10 rokov). Podrobný prehľad vlastných príjmov obce i cudzích zdrojov zo štátneho rozpočtu a európskych fondov je spracovaný v záverečnom účte obce, ktorý je povinne zverejňovaným dokumentom na webe obce.

Vysokú položku tvoria aj príjmy za komunálny odpad (18 tisíc eur), ktoré však nepokrývajú ani náklady na túto službu (obec má spojené s odvozom a likvidáciou TKO náklady vo výške 33,5 tisíc eur (teda príjem z poplatkov pokrýva obec iba polovicu nákladov, pričom zo zákona má byť pomer príjmov a výdavkov za KO vybilancovaný. Ide o dlhodobý nepomer v prípade obce Šumiac, ktorá dlhé roky na túto službu dopláca). Tento rok obec nenaplnila rozpočet v položke príjmy z prenájmu majetku, kde namiesto plánovaných 90,2 tisíc obec vybrala nájom 10,2 tisíc

eur. Nenaplnili sa ani rozpočtované príjmy za opatrovateľskú službu či poplatky za psa (tieto však tvoria objemovo jednu z najmenším príjmových položiek v rozpočte obce).

Výdavková strana rozpočtu obce, t. j. použitie vlastných zdrojov obce (vrátane podielových daní) bez transferu pre základnú školu na prenesené kompetencie zo ŠR (vyššie sme ho spomínali) je v podrobnej štruktúre v tabuľke 1. Obsahuje údaje za pôvodný rozpočet výdavkov, upravený v priebehu roku zákonným spôsobom (rozpočtovými opatreniami) a pre porovnanie aj skutočné čerpanie v roku 2015.

Tabuľka 1: Rozpočtové výdavky z obecného rozpočtu (podľa pôvodného rozpočtu, upraveného rozpočtu aj medziročnej zmeny skutočného čerpania medzi rokmi 2016 oproti roku 2015

Bežné výdavky	skutočné čerpanie rozpočtu 2015	schválený rozpočet 2016	rozpočet 2016 po úpravách	čerpanie rozpočtu 2016	Index - upravený rozpočet 2016/pôvodny	Index skutočný rozpočet 2016 / skutočný rozpočet 2015
Zdroj financovania – rozpočet obce						
0111 - OÚ	57 519,00	46 100,00	89 655,50	85 931,38	1,94	1,49
0112 – finančné a rozpočt. Služby	35 089,00	35 050,00	30 428,76	30 070,62	0,87	0,86
0131 - pers.služby	8 041,00	4 200,00	4 200,00	2 299,13	1,00	0,29
0133 - všeob. služby	92 588,00	113 535,00	92 167,05	76 202,69	0,81	0,82
0220 - civilná obrana	414,00	1 086,00	1 029,00	414,00	0,95	1,00
0320 - DHZ	3 026,00	4 050,00	4 739,70	3 514,99	1,17	1,16
0360 - rómske občianske hliadky	990,00	1 300,00	1 300,00	-	1,00	-
0451 – miestne komunikácie	45 716,00	55 750,00	58 552,30	53 785,69	1,05	1,18
0510 – nakladanie s odpadmi	32 454,00	28 500,00	33 578,52	33 578,52	1,18	1,03
0520 - ČOV	5 542,00	7 930,00	7 952,00	4 783,32	1,00	0,86
0620 - rozvoj obce	803,00	1 020,00	1 028,00	928,56	1,01	1,16
0640 – verejné osvetlenia	13 867,00	5 980,00	10 474,06	10 474,06	1,75	0,76
0760 – zdravotné stredisko	3 069,00	2 830,00	3 263,48	3 238,41	1,15	1,06
0810 – športové podujatia	1 071,00	720,00	105,00	66,68	0,15	0,06
0830 - rozhlas	854,00	7 800,00	7 800,00	-	1,00	-
0840 – Dom smútku	5 843,00	7 200,00	7 140,00	5 462,66	0,99	0,93
0820 - Kultúra	3 330,00	8 000,00	18 500,00	11 789,73	2,31	3,54
0911 – Materská škola	78 981,00	66 500,00	73 217,03	71 267,18	1,10	0,90
09601 – Školská jedáleň	30 408,00	6 250,00	26 609,90	25 311,34	4,26	0,83
09602 – Školská jedáleň	11 686,00	19 000,00	43 400,00	40 500,43	2,28	3,47
09603 – Školská jedáleň	11 329,00	19 500,00	13 020,82	9 209,92	0,67	0,81
1011 – OSL	57 878,00	57 000,00	63 414,52	60 818,42	1,11	1,05
1020 – Staroba	4 476,00	6 800,00	7 400,00	5 076,21	1,09	1,13
1070 – Hmotná núdza	3 536,00	1 600,00	1 600,00	3 536,00	1,00	1,00
Školský klub detí	10 200,00	10 200,00	10 200,00	10 200,00	1,00	1,00
Spolu rozpočet - bez školy	508 510,00	507 701,00	600 575,64	538 259,94	1,18	1,06
Spolu + škola	518 710,00	517 901,00	610 775,64	548 459,94	1,18	1,06
odpočet mimorozpočtových položiek			- 30 300,00	- 29 693,22		
Spolu- mimorozp. Zdroje			580 475,64	518 766,72		
Školská jedáleň- spolu zdroje z rozpočtu obce	53 423,00	44 750,00	83 030,72	75 021,69	1,86	1,40
Obecný úrad - spolu zdroje z rozpočtu obce	193 651,00	199 971,00	217 480,31	194 917,82	1,09	1,01

Podľa údajov v tabuľke je zrejmé, že najobjemnejšie položky výdavkov, ktoré obec financovala z vlastných príjmov (najmä z podielových, miestnych daní a z príjmov z prenájmu) sú výdavky súvisiace so správou obce (obecný úrad) a výdavky preddavkových organizácií obce (materskej školy a školskej jedálne).

Najvýraznejšie navyšovanie rozpočtu v priebehu roka 2016 oproti pôvodným rozpočtovým návrhom sme robili v položke verejného osvetlenia, kultúry a školskej jedálne (predposledný stĺpec tabuľky – nárast o 75%, o 131% a o 86%, t. j. index 2016 upravený/skutočný).

Posledný stĺpec obsahuje index dynamiky nárastu skutočných výdavkov medziročne (2016 skutočné čerpanie/2015 skutočné čerpanie). Teda podľa skutočne vyčerpaných zdrojov najdynamickejšie medziročne rástli výdavky na kultúru a na školskú jedáleň – konkrétne o 254% a o 40%).

Na výdavkovej strane rozpočtu treba mať na pamäti, že obec by nemala doplácať na náklady na zber a likvidáciu tuhého komunálneho odpadu, a teda v tejto položke by mali byť príjmy z poplatkov za KO a náklady spojené so zberom a likvidáciou vybilancované. V obci dlhodobo náklady prevyšujú príjmy (v roku 2016 sa z nákladov na likvidáciu v objeme 33 tisíc eur pokryla príjmami z poplatkov vo výške 11 tisíc iba tretina).

Kapitálové príjmy z predaja pozemkov 5 131 Eur a výdavky (všetko vlastné zdroje rozpočtu obce). Obec skutočne čerpala z kapitálových vlastných príjmov 1 618 Eur (spolufinancovanie projektu rekonštrukcie komunikácie v rómske osade).

Okrem vlastných zdrojov hospodárila obec v roku 2016 aj s verejnými zdrojmi zo štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov. Išlo o zdroje s presným účelovým určením (cudzíe zdroje). Podrobný rozpis účelu použitia týchto zdrojov v objeme 531 tisíc eur (z toho spomínaný transfer pre školu vo výške 405 tisíc eur) je uvedený v záverečnom účte obce za rok 2016. Išlo o výdavky bežné. Okrem toho obec vynaložila kapitálové výdavky zo štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov vo výške 8,3 eur (rekonštrukcia komunikácie v rómskej osade).

Rozpočtová organizácia obce – základná škola

Súčasťou rozpočtového hospodárenia obce je a hospodárenie základnej školy. Je financovaná zo zdrojov štátneho rozpočtu (386 250 Eur – prenesené kompetencie), z obecného rozpočtu 11 200 Eur a tiež využíva projektové financovanie. Obec prispieva zo svoju rozpočtu 2,6%-tným podielom (financovanie školského klubu detí). Štruktúra výdavkov školy podľa zdroja financovania a účelu použitia je obsiahnutá v tabuľke 2.

Tabuľka 2: Výdavky rozpočtovej organizácie obce – základnej školy v roku 2016, z toho osobné a prevádzkové – podľa zdroja príjmu

Zdroj	osobné, vrátane odvodov zamestnávate ľa za zamestnancov	prevádzkové	Celkom	% osobných nákladov z celkových nákladov
štátny rozpočet 111	85 037	63 154	148 191	57%
rozpočet obce 41	6 672	4 352	11 024	61%
111 primárne so špeciálnou starostlivosťou	33 896	3 023	36 919	92%
111 nižšie sekundárne	102 893	23 675	126 568	81%
111 vedľajšie služby primárneho vzdelávania	11 248	2 430	13 678	82%
111 vedľajšie služby sekundárneho vzdelávania	9 351	493	9 844	95%
111 vzdelávanie inde neklasifikované	58 243	12 389	70 632	82%
Celkom	307 340	109 516	416 856	74%
z toho ŠR, fondy	300 668	105 164	405 832	74%

C. Majetok, záväzky, pohľadávky obce

Obec v Záverečnom účte prináša prehľad majetku, s ktorým hospodári v podrobnej štruktúre, jeho prírastky aj úbytky v priebehu roka 2016. Majetkom obce v správe rozpočtovej organizácie základnej školy sú nehnuteľnosť (budova školy) a hnuiteľný majetok, ktorý počas svojej činnosti nadobudla z vlastných zdrojov obce alebo zo štátnorozpočtových zdrojov alebo z projektových prostriedkov.

K najdôležitejším položkám aktív a pasív.

Obec hospodári s mimorozpočtovými fondmi: sociálnym, rezervným a fondom rozvoja obce. Sociálny fond má presné účelové určenie zo zákona, rezervný taktiež. O použití prostriedkov z fondu rozvoja obce hlasujú poslanci. Hospodárenie sa riadi Zásadami hospodárenia tohto fondu, ktoré sú súčasťou Zásad hospodárenia s majetkom obce schvaľovaných obecným zastupiteľstvom.

Obec k 31. 12. 2016 evidovala pohľadávky z daňových príjmov v hodnote 50 831 Eur. Medziročne vzrástli tieto pohľadávky o 1,44-násobok, z 35 tisíc Eur koncom roka 2015. Obec dôsledne dodržiava proces výberu a správy daní (rozposielaním rozhodnutí – platobných výmerov) začínajú plynúť lehoty, počas ktorých sú pohľadávky vymáhateľné. Bez poslania rozhodnutia o vyrubení dane a upomienok nemá obec práva pohľadávky z daní vymáhať.

D. Hospodárenie obchodných spoločností

Súčasťou Záverečného účtu 2016 je aj informácia o hospodárení obecných obchodných spoločností a ich majetku. Informáciu predniesla aj osobne konateľka obchodných spoločností Mgr. Mária Čupková. Zároveň informovala o spôsobe nakladania s výsledkom hospodárenia.

E. Stav a vývoj dlhu

Obec nemala žiadny úver okrem kontokorentného na preklopenie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami v krátkodobom horizonte.

Záver

Na základe priebežne realizovanej kontrolnej činnosti i kontrol pri príležitosti zostavovania ZÚ konštatujem súlad dokumentu ZÚ i celoročného hospodárenia obce v roku 2016 so zákonnými predpismi. Neboli zistené žiadne závažné pochybenia ani porušovanie finančnej disciplíny zo strany obce. Odporúčam poslanom schváliť celoročné hospodárenie obce bez výhrad.

Návrh uznesení k schvaľovaniu záverečného účtu a k predloženému odbornému stanovisku HK k záverečnému účtu:

OZ obce Šumiac berie na vedomie stanovisko HK k ZÚ za rok 2016

OZ schvaľuje celoročné hospodárenie obce Šumiac za rok 2016 bez výhrad.

OZ schvaľuje príspevok do rezervného fondu z prebytku rozpočtu vo výške 10%, čo je suma 5 051,78 Eur a príspevok do mimorozpočtového peňažného fondu rozvoja obce vo výške 45 465,95 Eur.

V Šumiaci 1. júna 2017

Erika Ľapinová, HK Šumiac